

Beslutningsforslag nr. B 15. Fremsat den 10. oktober 2000 af Helge Adam Møller (KF), Pia Christmas-Møller (KF), Gitte Seeberg (KF) og John Vinther (KF)

Forslag til folketingsbeslutning om hårdere straffe for voldtægt

Folketinget opfordrer regeringen til i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative forskrifter, således at strafniveauet for voldtægt hæves og straffen for voldtægt af personer under 18 år skærpes.

Forslagene til lovændringer m.m. skal udarbejdes efter følgende retningslinjer:

– Det generelle strafniveau i voldtægtssager hæves med omkring $\frac{1}{3}$ med det sigte at få gen-

nemsstraffen for voldtægt øget til et niveau omkring 18 måneders ubetinget fængsel.

– Voldtægt mod unge under 18 år skal som udgangspunkt udløse en straf i øverste halvdel af strafferammen, dvs. mellem 3 og 6 års fængsel for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, eller mellem 5 og 10 års fængsel for grov voldtægt efter § 216, stk. 2. Denne strafskærpelse skal gennemføres derved, at der fastsættes en minimumsstraf på et års fængsel for voldtægt af personer, som endnu ikke er fyldt 18 år.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at skabe en mere effektiv beskyttelse af primært kvinder gennem en generel højnelse af straffen for voldtægtskriminalitet.

Strafniveauet for voldtægt har siden midten af 1980'erne været støt faldende. Til trods herfor er der ingen tegn på, at voldtægtsagerne generelt set er blevet mildere. Denne udvikling er ikke acceptabel. Voldtægt er efter forslagsstillernes opfattelse en ekstremt krænkende og nedværdigende form for volds-kriminalitet, som retssystemet bør se på med de strenge øjne. Dette er ikke længere tilfældet.

Til trods for strafferammer på henholdsvis 6 og 10 års fængsel (straffelovens § 216, stk. 1 og 2) ligger strafniveauet i dag omkring et års fængsel, mens det tidligere lå omkring to års fængsel. Tal fra Danmarks Statistik viser, at domstolene i 1981 gennemsnitligt idømte voldtægtsforbrydere 20,7 måneders ubetinget fængsel, mens domstolene i 1998 kun udmålte 13,4 måneders ubetinget fængsel for voldtægt (afgørelsesprocenten fra 1999 er endnu ikke offentliggjort).

Det lave strafniveau har efter forslagsstillernes opfattelse flere uheldige konsekvenser. Det sender først og fremmest et forkert signal til voldtægtsofferet, som mister troen på og tilliden til retssystemet, når den udmålte straf på ingen måde kan sættes i forhold til den smerte og de umiddelbare fysiske og langvarige psykiske lidelser, en voldtægt medfører.

På samme måde sender et urimeligt lavt strafniveau et signal om, at voldtægt ikke længere hører til kategorien af de grove personfarlige forbrydelser. Det kan have en negativ almenpræventiv effekt på antallet af anmeldelser af voldtægter, ligesom et lavt strafniveau i værste fald kan betyde en øgning af de øvrige seksualforbrydelser som eksempelvis seksuel udnyttelse af mindreårige.

En fortsat lavere strafudmåling for voldtægt er derudover i dårlig overensstemmelse med samfundets generelle syn på kvinders selvbestemmelsesret og ligestilling. Et samfund, som går ind for kønnenes ligestilling, bør efter forslagsstillernes opfattelse sikre selvbestemmelsesretten ved at udstyre kvinder med et

effektivt strafferetligt værn mod at blive udsat for seksuelle overgreb fra den normalt fysisk stærkere mandlige voldtægtsforbryder.

Forslagsstillerne har ikke ønsket at lægge sig fast på, hvorledes strafskærpelsen rent teknisk skal ske, idet der kan være forskellige løsningsmodeller. Det vil, som det bl.a. fremgår af en besvarelse fra justitsministeren, f.eks. kunne gennemføres ved en præcisering af de omstændigheder, som skal medføre en højere strafudmåling, jf. Retsudvalgets alm. del – bilag 343 fra folketingsåret 1999–2000. Derudover kan der gennemføres en strafskærpelse ved at præcisere i bemærkningerne til lovændringen, at domstolene i fremtiden skal forhøje straffen for voldtægt med ca. en tredjedel i forhold til det tidligere strafniveau. Disse eller andre muligheder er forslagsstillerne indstillet på at drøfte i forbindelse med udvalgsbehandlingen, hvis forslaget kan samle flertal.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at der er et særligt presserende behov for at beskytte unge under 18 år mod at blive udsat for grove seksuelle overgreb. Uanset at voldtægt i enhver form er en grov og nedværdigende forbrydelse, bør retssystemet yde en yderligere beskyttelse af unge under 18 år. Truslen mod unge skal efter forslagsstillernes opfattelse imødegås ved, at der indføres en minimumsstraf for voldtægt mod personer under 18 år.

En minimumsstraf på et års fængsel vil efter forslagsstillernes opfattelse være langt mere i overensstemmelse med befolkningens retsfølelse end de ofte meget korte straffe, der udmåles i dag. Dette også set i forhold til den smerte og lidelse, som det er for helt unge teenagere at blive udsat for fuldbyrdet voldtægt.

En minimumsstraf betyder i sagens natur ikke, at voldtægt af unge under 18 år som hovedregel kun skal resultere i et års fængsel – tværtimod! I disse sager bør domstolene efter forslagsstillernes opfattelse udmåle straffe, der – medmindre helt særlige forhold gør sig gældende – ligger i strafferammens øverste halvdel. En minimumsstraf vil derimod være et klart signal til domstolene om, at seksuelle overgreb mod unge og mindreårige skal straffes hårdt og konsekvent. Som en

yderligere almenpræventiv konsekvens af en skærpet strafudmåling vil seksualforbrydere ved udsigt til en langvarig fængselsstraf betænke sig, inden de realiserer en seksualforbrydelse mod en mindreårig.

Forslagsstillerne er bekendt med de retsteoretiske indvendinger mod minimumsstraffe, herunder at der undtagelsesvis vil forekomme tilfælde, hvor forholdet bør bedømmes mildere end minimumsstraffen for den pågældende forbrydelse. Dette forhold opvejes dog efter forslagsstillerens opfattelse af de muligheder for strafnedsættelse, som domstolene i kraft af straffelovens §§ 84 og 85 er udstyret med.

Efter disse bestemmelser vil domstolene i særlige tilfælde kunne udmåle en lavere straf end minimums-

straffen. Hvis der gennemføres en minimumsstraf for voldtægt mod unge under 18 år, vil domstolene derfor under helt særlige omstændigheder kunne udmåle straffe under et år.

Minimumsstraffe er i øvrigt ikke retssystemet ubekendt. Mest nærliggende er det at pege på reglen i straffelovens § 261, stk. 2, hvorefter den, som for egen vindings skyld berøver en anden friheden (kidnapning), straffes med minimum et års fængsel. Forslagsstillerne finder i den forbindelse, at en voldtægtsforbryder, som pådrager en helt ung pige alvorlige langvarige fysiske og psykiske men, bør risikere samme straf som eksempelvis en kidnapper, der bortfører en anden person for at få udbetalt en løsesum.

Skriftlig fremsættelse

Helge Adam Møller (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hårdere straffe for voldtægt.

(Beslutningsforslag nr. B 15).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.